

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

7 juli 2009

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van artikel 52, 11°, van het
Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992**

(ingediend door de heren Christian Brotcorne
en Joseph George)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

7 juillet 2009

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'article 52, 11°, du Code des impôts
sur les revenus 1992**

(déposée par MM. Christian Brotcorne
et Joseph George)

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel heeft tot doel de bedrijfsleiders toe te staan de interesten van schulden die zijn aangegaan voor het verkrijgen van aandelen die het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen van de vennootschappen waarin ze hun mandaat uitoefenen af te trekken van hun belastbare beroepsinkomsten.

Die wijziging is bedoeld om het fiscaal recht en het handelsrecht op elkaar af te stemmen en om iedere belemmering van het vrije verkeer van kapitaal en van personen binnen de Europese Unie te voorkomen.

RÉSUMÉ

La proposition permet aux dirigeants d'entreprise de déduire de leurs revenus professionnels imposables les intérêts de dettes contractées pour l'acquisition de titres représentatifs du capital des sociétés dans lesquelles ils exercent leur mandat.

Cette modification est introduite afin d'harmoniser le droit fiscal avec le droit commercial et d'éviter toute entrave à la libre circulation des capitaux et des personnes au sein de l'Union européenne.

cdH	:	centre démocrate Humaniste
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
FN	:	Front National
LDD	:	Lijst Dedecker
MR	:	Mouvement Réformateur
N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
PS	:	Parti Socialiste
sp.a	:	socialistische partij anders
VB	:	Vlaams Belang

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 52 0000/000:	Parlementair document van de 52 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 52 0000/000:	Document parlementaire de la 52 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Algemeen kader

Uit de rechtsleer blijkt dat een wijziging van artikel 52, 11°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (hierna WIB 1992) noodzakelijk is geworden¹.

Artikel 52, 11°, van het WIB 1992 is een bepaling die betrekking heeft op de in artikel 32 van hetzelfde Wetboek bedoelde bedrijfsleiders.

Ze biedt hun de mogelijkheid de interesten van schulden die werden aangegaan voor het verwerven van aandelen die het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen van de vennootschappen waarin ze hun opdracht uitoefenen, af te trekken van hun beroepsinkomsten.

Alleen de tijdens de uitoefening van een functie als bedrijfsleider betaalde interesten mogen worden afgetrokken, zolang de aandelen waarvan de aankoop de rentedragende schuld heeft doen ontstaan in het vermogen van de bedrijfsleider blijven.

2. De in het handelsrecht geldende voorwaarden voor de financiering moeten model staan voor de toekenningsvoorwaarden van de aftrek

De tekst van de huidige wet vermeldt dat de schuld bij een derde moet zijn aangegaan en preciseert wie niet als een derde wordt aangemerkt: de vennootschap zelf (dat wil zeggen de vennootschap waarvan de aandelen zijn verkregen), alsmede elke onderneming ten aanzien waarvan die vennootschap zich direct of indirect in een band van wederzijdse afhankelijkheid bevindt, behalve wanneer het een in artikel 56 van het WIB 1992 bedoelde kredietinstelling betreft.

Die beperking betreffende de hoedanigheid van de schuldeiser vindt haar oorsprong in de wet van 20 juli 1990² die artikel 26, § 2, van de wet van 7 december 1988³, dat thans artikel 52, 11°, van het WIB 1992 is

¹ Zie Lemaire C., "Voorstel tot noodzakelijke wijziging van artikel 52, 11° WIB 1992", in Pacioli, *Bulletin van het Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten*, nr. 276, 25 mei – 7 juni 2009, blz. 1 tot 4. De toelichting van dit wetsvoorstel is grotendeels overgenomen van dat artikel, met toestemming van de auteur.

² Wet van 20 juli 1990 houdende economische en fiscale bepalingen (*Belgisch Staatsblad* van 1 augustus 1990).

³ Wet van 7 december 1988 houdende hervorming van de inkomstenbelasting en wijziging van de met het zegel gelijkgestelde taksen.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

1. Cadre général

La doctrine a fait apparaître qu'une modification de l'article 52, 11°, du Code des impôts sur les revenus 1992 (ci-après CIR/92) est devenue nécessaire¹.

L'article 52, 11°, du CIR/92 est une disposition propre aux dirigeants d'entreprise visés à l'article 32 du même Code.

Elle leur réserve la faculté de déduire de leurs revenus professionnels imposables les intérêts de dettes contractées pour l'acquisition de titres représentatifs du capital des sociétés dans lesquelles ils exercent leur mandat.

Seuls les intérêts payés simultanément à l'exercice d'une fonction dirigeante peuvent être déduits, aussi longtemps que les titres dont l'achat a généré la dette productive d'intérêts demeurent dans le patrimoine du dirigeant.

2. Les conditions d'octroi de la déduction doivent être calquées sur celles applicables pour le financement en droit commercial

Le texte de la loi actuelle mentionne que la dette doit être contractée auprès d'un tiers et précise que ne sont pas considérés comme tels la société elle-même (celle dont les titres sont acquis) ainsi que toute entreprise à l'égard de laquelle elle se trouve dans un lien d'interdépendance direct ou indirect, sauf s'il s'agit d'un établissement de crédit visé à l'article 56 du CIR/92.

Cette restriction relative à la qualité du créancier trouve son origine dans l'article 26 la loi du 20 juillet 1990² ayant modifié l'article 26, § 2, de la loi du 7 décembre 1988³, devenu l'actuel article 52, 11°, du CIR/92.

¹ Voy. Lemaire C., "Pour un nécessaire amendement de l'article 52, 11° du CIR/92" in PACIOLI - *Bulletin de l'Institut Professionnel des Comptables et Fiscalistes Agréés*, n° 276, 25 mai – 7 juin 2009, p. 1-4. Les développements de la présente proposition sont principalement repris de cet article, avec l'aimable autorisation de l'auteur.

² Loi du 20 juillet 1990 portant des dispositions économiques et fiscales, publiée au *Moniteur belge* du 1er août 1990.

³ Loi du 7 décembre 1988 portant réforme de l'impôt sur les revenus et modification des taxes assimilées au timbre.

geworden, heeft gewijzigd. De voorbereidende werkzaamheden van de wet van 20 juli 1990 hullen zich in stilzwijgen over de motieven van die restrictie. Ze vermelden alleen in het algemeen dat de door deze wet aangebrachte wijzigingen bepaalde misbruiken en onnauwkeurigheden willen wegwerken die voor de belastingplichtige en de administratie voor rechtsonzekerheid zorgen.

Toch kan worden vastgesteld dat het stelsel, door de bewuste wijziging, in overeenstemming werd gebracht met het destijds geldende handelsrecht, met name artikel 52ter van het Wetboek van Koophandel, dat artikel 629 van het Wetboek van Vennootschappen is geworden. Die bepaling was van toepassing op de naamloze vennootschappen en, *mutatis mutandis*, op de besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid (BVBA) en op de coöperatieve vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid (CVBA).

Artikel 629 van het Wetboek van Vennootschappen werd echter onlangs gewijzigd bij artikel 19 van het koninklijk besluit van 8 oktober 2008 tot wijziging van het Wetboek van Vennootschappen, overeenkomstig Richtlijn 2006/68/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 september 2006 tot wijziging van Richtlijn 77/91/EEG van de Raad met betrekking tot de oprichting van de naamloze vennootschap, alsook de instandhouding en wijziging van haar kapitaal.

Het principiële verbod waartoe de naamloze vennootschappen waren gehouden om de verkrijging van hun eigen aandelen te financieren, werd omgevormd tot een aan bepaalde voorwaarden onderworpen principiële toestemming.

Uit die nieuwe, op 1 januari 2009 in werking getreden handelsrechtelijke regeling volgt onder meer dat bedrijfsleiders voortaan de aankoop van aandelen van de vennootschappen waarin ze hun opdrachten uitvoeren, kunnen financieren met behulp van de vennootschappen verkregen financieringen, wat vroeger onmogelijk was.

Op fiscaal vlak blijft het oude verbod echter ongewijzigd.

Net zoals de hervorming van 1990 – die aan de oorsprong van dit verbod ligt – ertoe strekte een bepaalde rechtsonzekerheid op te heffen, lijkt het opnieuw opportuun artikel 52, 11°, van het WIB 1992 te wijzigen, om te voorkomen dat bedrijfsleiders fiscaal worden bestraft als ze, met inachtneming van de vigerende handelsrechtelijke normen, van de vennootschappen die ze leiden een financiering verkrijgen voor de aankoop van de aandelen ervan, maar de met die financiering gepaarde interesten niet kunnen aftrekken.

Les travaux préparatoires de la loi du 20 juillet 1990 sont muets sur les motifs de cette restriction. Ils indiquent uniquement, de manière générale, que les modifications apportées par cette loi tendent à remédier à certains abus et imprécisions, sources d'insécurité juridique pour le contribuable et l'administration.

On peut toutefois observer que, en étant modifié de la sorte, le régime était mis au diapason du droit commercial alors en vigueur, soit l'article 52ter du Code de commerce, devenu l'article 629 du Code des sociétés, disposition applicable aux sociétés anonymes et, *mutatis mutandis*, aux sociétés privées à responsabilité limitée (SPRL) et aux sociétés coopératives à responsabilité limitée (SCRL).

Or, l'article 629 du Code des sociétés vient d'être modifié par l'article 19 de l'arrêté royal du 8 octobre 2008 modifiant le Code des sociétés, conformément à la directive 2006/68/CE du Parlement européen et du Conseil du 6 septembre 2006 modifiant la directive 77/91/CEE du Conseil en ce qui concerne la constitution de la société anonyme ainsi que le maintien et les modifications de son capital.

L'interdiction de principe faite aux sociétés anonymes de financer l'acquisition de leurs propres actions ou parts a été transformée en une autorisation de principe, sous certaines conditions.

Ce nouveau régime de droit commercial, entré en vigueur le 1er janvier 2009, a notamment pour effet de, désormais, permettre aux dirigeants de financer le rachat d'actions ou parts des sociétés dans lesquelles ils exercent leurs fonctions à l'aide de financements obtenus de ces sociétés, ce qui était impossible auparavant.

Il reste que, d'un point de vue fiscal, l'ancienne interdiction demeure inchangée.

Tout comme la réforme de 1990, dans laquelle cette interdiction trouve son origine, avait pour but de remédier à une certaine insécurité juridique, il paraît à nouveau opportu de modifier l'article 52, 11°, du CIR/92, afin d'éviter de pénaliser fiscalement les dirigeants qui, tout en respectant les normes commerciales en vigueur, obtiendront des sociétés qu'ils dirigent un financement pour l'acquisition de leurs actions ou parts mais ne pourront pas déduire les intérêts liés à ce financement.

3. Krachtens de huidige wetgeving moet de vennootschap waarin de bedrijfsleider werkt een “binnenlandse vennootschap” zijn, wat Europeesrechtelijk een probleem doet rijzen

Gepreciseerd moet worden dat dit wetsvoorstel inzake de aftrek van interesten betrekking heeft op alle vennootschappen en niet alleen op de binnenlandse vennootschappen. Het huidige verbod is immers een indirecte belemmering voor de vrijheid van vestiging en voor het vrij verkeer van kapitaal die door het Verdrag van de Europese Unie worden gewaarborgd.

Stel dat een Belgische rijksinwoner zowel bedrijfsleider is van een binnenlandse vennootschap als van een buitenlandse vennootschap. Wanneer hij voor de keuze wordt geplaatst om aandelen van de ene dan wel van de andere vennootschap te verkrijgen, en hij de verkrijging met een lening moet financieren, zal hij door artikel 52, 11° WIB 1992 genoodzaakt zijn om voor de verkrijging van de aandelen van de binnenlandse vennootschap te kiezen, aangezien die verrichting, in tegenstelling tot de verkrijging van buitenlandse aandelen, hem recht op aftrek biedt. Er is dus sprake van een belemmering van het vrij verkeer van kapitaal, want het Belgisch recht bevoordeelt indirect overdrachten van nationale effecten, ten nadele van verrichtingen met buitenlandse effecten.

Ook de vrijheid van vestiging wordt door de aftrekregeling belemmerd. Stel het geval van een Belgische rijksinwoner aan wie een opdracht van bedrijfsleider in een Belgische vennootschap dan wel een identieke opdracht in een buitenlandse vennootschap wordt aangeboden, op voorwaarde dat hij in één van beide vennootschappen een deel van het maatschappelijk kapitaal verkrijgt. Wanneer hij de aankoop van de aandelen met een lening moet financieren, bestaat er weinig twijfel over dat zijn keuze naar de Belgische opdracht zal uitgaan.

Door het voordeel van de interestaftrek te beperken tot schulden aangegaan voor het verkrijgen van aandelen van binnenlandse vennootschappen, schendt artikel 52, 11° WIB 1992 het gemeenschapsrecht. De bepaling moet derhalve worden gewijzigd en het voordeel van de regeling moet worden uitgebreid tot het verkrijgen van aandelen van vennootschappen die gevestigd zijn in een lidstaat van de Europese Unie.

3. La société dans laquelle le dirigeant travaille doit, selon la législation actuelle, être une “société résidente”, ce qui pose problème au niveau du droit européen

Il convient de préciser que la présente proposition, en matière de déduction d'intérêts, concerne toutes les sociétés, et non uniquement les sociétés résidentes. L'interdiction actuelle constitue, en effet, un obstacle indirect à la liberté d'établissement et à la libre circulation des capitaux, garantis par le traité de l'Union européenne.

Supposons qu'un résident belge soit à la fois titulaire de fonctions de dirigeant d'entreprise dans une société résidente, d'une part, et dans une société non-résidente, d'autre part. Placé devant l'alternative d'acquérir des titres de l'une ou de l'autre de ces sociétés, l'article 52, 11°, du CIR/92 l'incitera, s'il doit financer l'opération par un emprunt, à préférer l'acquisition des titres de la société résidente, puisque cette opération, au contraire d'une acquisition de titres étrangers, lui ouvrira un droit à déduction. Il y a donc obstacle à la libre circulation des capitaux puisque le droit belge favorise indirectement les cessions de titres nationaux au détriment des opérations sur titres étrangers.

La liberté d'établissement est également affectée par ce régime de déduction. Si on envisage l'hypothèse d'un résident belge qui se voit proposer un poste de dirigeant dans une société belge et un poste identique dans une société étrangère, à la condition, dans chaque cas, d'acquérir une partie du capital social, son choix s'orientera plus aisément sur le poste belge s'il doit financer l'achat des actions par un emprunt.

En réservant le bénéfice de la déduction d'intérêts aux dettes liées à l'acquisition de titres de sociétés résidentes, l'article 52, 11°, du CIR/92 enfreint le droit communautaire. Cette disposition doit donc être modifiée afin d'ouvrir le bénéfice de ce régime aux acquisitions de titres de sociétés ressortissantes d'États membres de l'Union européenne.

Christian BROTCORNE (cdH)
Joseph GEORGE (cdH)

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 52 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, gewijzigd bij de wetten van 30 maart 1994 en 20 december 1995, bij het koninklijk besluit van 20 december 1996, bij de wetten van 22 december 1998, 10 augustus 2001, 24 december 2002, 28 april 2003, 21 december 2007 en 24 juli 2008, wordt het 11° vervangen door wat volgt:

“11° de door bedrijfsleiders werkelijk betaalde interest van leningen, voor zover deze beantwoorden aan de vereisten van artikel 629 van het Wetboek van vennootschappen en die bij derden of bij de vennootschap zelf worden aangegaan voor het verkrijgen van aandelen die een fractie van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen van een binnenlandse vennootschap die op het grondgebied van een lidstaat van de Europese Unie is gevestigd en waarvan zij in het belastbare tijdperk bezoldigingen of inkomsten ontvangen.”.

Art. 3

Deze wet is van toepassing vanaf het aanslagjaar 2010.

25 juni 2009

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 52 du Code des impôts sur les revenus 1992, modifié par les lois du 30 mars 1994 et du 20 décembre 1995, par l'arrêté royal du 20 décembre 1996, par les lois du 22 décembre 1998, du 10 août 2001, du 24 décembre 2002, du 28 avril 2003, du 21 décembre 2007 et du 24 juillet 2008, le 11° est remplacé par ce qui suit:

“11° les intérêts effectivement payés d'emprunts contractés auprès de tiers ou auprès de la société elle-même, lorsque ces emprunts répondent aux exigences posées par l'article 629 du Code des sociétés, par des dirigeants d'entreprise, en vue de l'acquisition d'actions ou parts représentatives d'une fraction du capital social d'une société dont le siège est établi sur le territoire d'un État membre de l'Union européenne dont ils perçoivent des rémunérations ou des revenus au cours de la période imposable.”.

Art. 3

La présente loi est d'application à partir de l'exercice d'imposition 2010.

25 juin 2009

Christian BROTCORNE (cdH)
Joseph GEORGE (cdH)

BIJLAGE

ANNEXE

BASISTEKST**Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992****Artikel 52**

Onder voorbehoud van het bepaalde in de artikelen 53 tot 66*bis* worden inzonderheid als beroepskosten aangemerkt:

1° de huur en de huurlasten, evenals de onroerende voorheffing, met inbegrip van de opcentiemen betreffende de onroerende goederen of gedeelten van onroerende goederen die voor het uitoefenen van de beroepswerkzaamheid worden gebruikt en alle kosten wegens het onderhouden, verwarmen, verlichten daarvan, enz.;

2° interest van aan derden ontleende en in de onderneming gebruikte kapitalen alsmede alle lasten, renten en soortgelijke uitkeringen betreffende die onderneming;

3° de bezoldigingen van de personeelsleden en de volgende ermee verband houdende kosten:

- a) de wettelijk verschuldigde sociale lasten;
- b) de werkgeversbijdragen en -premies, gestort ter uitvoering van:
 - een aanvullende verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood voor het vestigen van een rente of van een kapitaal bij leven of overlijden;
 - een collectieve of individuele aanvullende pensioentoezegging inzake een rust- en/of overlevingspensioen, met het oog op de vorming van een rente of van een kapitaal bij leven of bij overlijden;
 - een solidariteitstoezegging als bedoeld in de artikelen 10 en 11 van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid;
 - een collectieve of individuele toezegging die moet worden beschouwd als een aanvulling van de wettelijke uitkeringen bij overlijden of arbeidsongeschiktheid door arbeidsongeval of ongeval ofwel beroepsziekte of ziekte;
- c) de bijdragen inzake sociale verzekering of voorzorg die in b) niet worden genoemd en die verschuldigd zijn krachtens contractuele verplichtingen;

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL**Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992****Artikel 52**

Onder voorbehoud van het bepaalde in de artikelen 53 tot 66*bis* worden inzonderheid als beroepskosten aangemerkt:

1° de huur en de huurlasten, evenals de onroerende voorheffing, met inbegrip van de opcentiemen betreffende de onroerende goederen of gedeelten van onroerende goederen die voor het uitoefenen van de beroepswerkzaamheid worden gebruikt en alle kosten wegens het onderhouden, verwarmen, verlichten daarvan, enz.;

2° interest van aan derden ontleende en in de onderneming gebruikte kapitalen alsmede alle lasten, renten en soortgelijke uitkeringen betreffende die onderneming;

3° de bezoldigingen van de personeelsleden en de volgende ermee verband houdende kosten:

- a) de wettelijk verschuldigde sociale lasten;
- b) de werkgeversbijdragen en -premies, gestort ter uitvoering van:
 - een aanvullende verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood voor het vestigen van een rente of van een kapitaal bij leven of overlijden;
 - een collectieve of individuele aanvullende pensioentoezegging inzake een rust- en/of overlevingspensioen, met het oog op de vorming van een rente of van een kapitaal bij leven of bij overlijden;
 - een solidariteitstoezegging als bedoeld in de artikelen 10 en 11 van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid;
 - een collectieve of individuele toezegging die moet worden beschouwd als een aanvulling van de wettelijke uitkeringen bij overlijden of arbeidsongeschiktheid door arbeidsongeval of ongeval ofwel beroepsziekte of ziekte;
- c) de bijdragen inzake sociale verzekering of voorzorg die in b) niet worden genoemd en die verschuldigd zijn krachtens contractuele verplichtingen;

TEXTE DE BASE

Code des impôts sur les revenus 1992

Article 52

Sous réserve des dispositions des articles 53 à 66*bis*, constituent notamment des frais professionnels:

1° le loyer et les charges locatives, ainsi que le pré-compte immobilier, y compris les centimes additionnels afférents aux biens immobiliers ou parties de biens immobiliers affectés à l'exercice de la profession et tous frais généraux résultant de leur entretien, chauffage, éclairage, etc.;

2° les intérêts des capitaux empruntés à des tiers et engagés dans l'exploitation, ainsi que tous frais, rentes ou redevances analogues relatives à cette exploitation;

3° les rémunérations des membres du personnel et les frais connexes suivants:

a) les charges sociales légalement dues;

b) les cotisations et primes patronales, versées en exécution:

- d'une assurance complémentaire contre la vieillesse et le décès prématuré en vue de la constitution d'une rente ou d'un capital, en cas de vie ou en cas de décès;

- d'un engagement collectif ou individuel de pension complémentaire de retraite et/ou de survie, en vue de la constitution d'une rente ou d'un capital en cas de vie ou en cas de décès;

- d'un engagement de solidarité visé aux articles 10 et 11 de la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale;

- d'un engagement collectif ou individuel qui doit être considéré comme un complément aux indemnités légales en cas de décès ou d'incapacité de travail par suite d'un accident du travail ou d'un accident ou bien d'une maladie professionnelle ou d'une maladie;

c) les cotisations d'assurance ou de prévoyance sociale non visées au b) et dues en vertu d'obligations contractuelles;

TEXTE DE BASE ADAPTÉ À LA PROPOSITION

Code des impôts sur les revenus 1992

Article 52

Sous réserve des dispositions des articles 53 à 66*bis*, constituent notamment des frais professionnels:

1° le loyer et les charges locatives, ainsi que le pré-compte immobilier, y compris les centimes additionnels afférents aux biens immobiliers ou parties de biens immobiliers affectés à l'exercice de la profession et tous frais généraux résultant de leur entretien, chauffage, éclairage, etc.;

2° les intérêts des capitaux empruntés à des tiers et engagés dans l'exploitation, ainsi que tous frais, rentes ou redevances analogues relatives à cette exploitation;

3° les rémunérations des membres du personnel et les frais connexes suivants:

a) les charges sociales légalement dues;

b) les cotisations et primes patronales, versées en exécution:

- d'une assurance complémentaire contre la vieillesse et le décès prématuré en vue de la constitution d'une rente ou d'un capital, en cas de vie ou en cas de décès;

- d'un engagement collectif ou individuel de pension complémentaire de retraite et/ou de survie, en vue de la constitution d'une rente ou d'un capital en cas de vie ou en cas de décès;

- d'un engagement de solidarité visé aux articles 10 et 11 de la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale;

- d'un engagement collectif ou individuel qui doit être considéré comme un complément aux indemnités légales en cas de décès ou d'incapacité de travail par suite d'un accident du travail ou d'un accident ou bien d'une maladie professionnelle ou d'une maladie;

c) les cotisations d'assurance ou de prévoyance sociale non visées au b) et dues en vertu d'obligations contractuelles;

d) de bijzondere bijdrage die verschuldigd is krachtens artikel 38, § 3*novies*, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers.

4° de bezoldigingen van de gezinsleden van de belastingplichtige die met hem samenwerken;

5° pensioenen, lijfrenten of tijdelijke renten en als zodanig geldende toelagen die ter uitvoering van een contractuele verbintenis worden toegekend aan gewezen personeelsleden of hun rechtverkrijgenden;

6° afschrijvingen die betrekking hebben op oprichtingskosten en op immateriële en materiële vaste activa waarvan de gebruiksduur beperkt is;

7° de persoonlijke bijdragen ter uitvoering van de sociale wetgeving of van een wettelijk of reglementair statuut dat de betrokkenen van het toepassingsgebied van de sociale wetgeving uitsluit;

7°*bis* tot de in 7° bedoelde bijdragen behoren inzonderheid de bijdragen als vermeld in artikel 45 van de programmawet van 24 december 2002, met uitzondering van de premies of bijdragen die door het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering rechtstreeks aan een pensioeninstelling worden betaald voor overeenkomsten in uitvoering van de regeling van sociale voordelen voorzien in artikel 54 van de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen en die ten name van de verkrijger zijn vrijgesteld ingevolge artikel 38, eerste lid, 16°.

8° de sommen die de belastingplichtige voor zichzelf, voor zijn echtgenoot en voor de gezinsleden te zijnen laste aan een bij koninklijk besluit erkend ziekenfonds bijdraagt in het kader van een aanvullende verzekering voor het verkrijgen van een tegemoetkoming in de kosten van geneeskundige verstrekkingen die terugbetaalbaar zijn ingevolge de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994, doch niet onder de toepassing vallen van het koninklijk besluit van 30 juli 1964 houdende de voorwaarden waa de toepassing van diezelfde gecoördineerde wet tot de zelfstandigen wordt verruimd, tot het bedrag van de tegemoetkoming die ingevolge de voornoemde gecoördineerde wet kan worden verstrekt;

9° de niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen die worden betaald of toegekend met toepassing van hoofdstuk II van de wet van 21 december 2007 betreffende de uitvoering van het interprofessioneel akkoord 2007-2008 en van Titel XIII, Enig Hoofdstuk «Invoering

d) de bijzondere bijdrage die verschuldigd is krachtens artikel 38, § 3*novies*, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers.

4° de bezoldigingen van de gezinsleden van de belastingplichtige die met hem samenwerken;

5° pensioenen, lijfrenten of tijdelijke renten en als zodanig geldende toelagen die ter uitvoering van een contractuele verbintenis worden toegekend aan gewezen personeelsleden of hun rechtverkrijgenden;

6° afschrijvingen die betrekking hebben op oprichtingskosten en op immateriële en materiële vaste activa waarvan de gebruiksduur beperkt is;

7° de persoonlijke bijdragen ter uitvoering van de sociale wetgeving of van een wettelijk of reglementair statuut dat de betrokkenen van het toepassingsgebied van de sociale wetgeving uitsluit;

7°*bis* tot de in 7° bedoelde bijdragen behoren inzonderheid de bijdragen als vermeld in artikel 45 van de programmawet van 24 december 2002, met uitzondering van de premies of bijdragen die door het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering rechtstreeks aan een pensioeninstelling worden betaald voor overeenkomsten in uitvoering van de regeling van sociale voordelen voorzien in artikel 54 van de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen en die ten name van de verkrijger zijn vrijgesteld ingevolge artikel 38, eerste lid, 16°.

8° de sommen die de belastingplichtige voor zichzelf, voor zijn echtgenoot en voor de gezinsleden te zijnen laste aan een bij koninklijk besluit erkend ziekenfonds bijdraagt in het kader van een aanvullende verzekering voor het verkrijgen van een tegemoetkoming in de kosten van geneeskundige verstrekkingen die terugbetaalbaar zijn ingevolge de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994, doch niet onder de toepassing vallen van het koninklijk besluit van 30 juli 1964 houdende de voorwaarden waa de toepassing van diezelfde gecoördineerde wet tot de zelfstandigen wordt verruimd, tot het bedrag van de tegemoetkoming die ingevolge de voornoemde gecoördineerde wet kan worden verstrekt;

9° de niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen die worden betaald of toegekend met toepassing van hoofdstuk II van de wet van 21 december 2007 betreffende de uitvoering van het interprofessioneel akkoord 2007-2008 en van Titel XIII, Enig Hoofdstuk «Invoering

d) la cotisation spéciale due en vertu de l'article 38, § 3^{novies}, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés.

4° les rémunérations des membres de la famille du contribuable, qui travaillent avec lui;

5° les pensions, les rentes viagères ou temporaires, ainsi que les allocations en tenant lieu, attribuées en exécution d'une obligation contractuelle, aux anciens membres du personnel ou à leurs ayants droit;

6° les amortissements relatifs aux frais d'établissement et aux immobilisations incorporelles et corporelles dont l'utilisation est limitée dans le temps;

7° les cotisations personnelles dues en exécution de la législation sociale ou d'un statut légal ou réglementaire excluant les intéressés du champ d'application de la législation sociale;

7°*bis* les cotisations visées au point 7° incluent notamment les cotisations visées à l'article 45 de la loi programme du 24 décembre 2002, à l'exception des primes ou cotisations payées directement à un organisme de pension par l'Institut national d'assurance maladie-invalidité pour des contrats en exécution du régime d'avantages sociaux prévu à l'article 54 de la loi du 14 juillet 1994 relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités et qui sont exonérées dans le chef du bénéficiaire en application de l'article 38, alinéa 1er, 16°.

8° les sommes que le contribuable paie, pour lui-même, pour son conjoint et pour les membres de son ménage qui sont à sa charge, à une mutualité agréée par arrêté royal, au titre de cotisations dans le cadre d'une assurance complémentaire en vue de bénéficier d'une intervention dans le coût des soins de santé qui sont remboursables en application de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, sans toutefois tomber dans le champ d'application de l'arrêté royal du 30 juillet 1964 portant les conditions dans lesquelles l'application de la même loi coordonnée est étendue aux travailleurs indépendants, à concurrence du montant de l'intervention qui peut être procurée en application de la loi coordonnée précitée;

9° les avantages non récurrents liés aux résultats payés ou attribués en application du chapitre II de la loi du 21 décembre 2007 relative à l'exécution de l'accord interprofessionnel 2007-2008 ainsi que du Titre XIII, Chapitre unique «Mise en place d'un système d'avantages

d) la cotisation spéciale due en vertu de l'article 38, § 3^{novies}, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés.

4° les rémunérations des membres de la famille du contribuable, qui travaillent avec lui;

5° les pensions, les rentes viagères ou temporaires, ainsi que les allocations en tenant lieu, attribuées en exécution d'une obligation contractuelle, aux anciens membres du personnel ou à leurs ayants droit;

6° les amortissements relatifs aux frais d'établissement et aux immobilisations incorporelles et corporelles dont l'utilisation est limitée dans le temps;

7° les cotisations personnelles dues en exécution de la législation sociale ou d'un statut légal ou réglementaire excluant les intéressés du champ d'application de la législation sociale;

7°*bis* les cotisations visées au point 7° incluent notamment les cotisations visées à l'article 45 de la loi programme du 24 décembre 2002, à l'exception des primes ou cotisations payées directement à un organisme de pension par l'Institut national d'assurance maladie-invalidité pour des contrats en exécution du régime d'avantages sociaux prévu à l'article 54 de la loi du 14 juillet 1994 relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités et qui sont exonérées dans le chef du bénéficiaire en application de l'article 38, alinéa 1er, 16°.

8° les sommes que le contribuable paie, pour lui-même, pour son conjoint et pour les membres de son ménage qui sont à sa charge, à une mutualité agréée par arrêté royal, au titre de cotisations dans le cadre d'une assurance complémentaire en vue de bénéficier d'une intervention dans le coût des soins de santé qui sont remboursables en application de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, sans toutefois tomber dans le champ d'application de l'arrêté royal du 30 juillet 1964 portant les conditions dans lesquelles l'application de la même loi coordonnée est étendue aux travailleurs indépendants, à concurrence du montant de l'intervention qui peut être procurée en application de la loi coordonnée précitée;

9° les avantages non récurrents liés aux résultats payés ou attribués en application du chapitre II de la loi du 21 décembre 2007 relative à l'exécution de l'accord interprofessionnel 2007-2008 ainsi que du Titre XIII, Chapitre unique «Mise en place d'un système d'avantages

van een stelsel van niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen voor de autonome overheidsbedrijven» van de wet van 24 juli 2008 houdende diverse bepalingen (I) en die daadwerkelijk onderworpen zijn aan de bijzondere bijdrage die bepaald is in artikel 38, § 3^{novies}, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers.

10° de bijdragen ter verkrijging van een vergoeding bij arbeidsongeschiktheid wegens ziekte en invaliditeit;

11° de door bedrijfsleiders werkelijk betaalde interest van schulden aangegaan bij derden voor het verkrijgen van aandelen die een fractie van het maatschappelijk kapitaal van een binnenlandse vennootschap vertegenwoordigen waarvan zij in het belastbare tijdperk periodiek bezoldigingen ontvangen; behalve met betrekking tot instellingen als vermeld in artikel 56, worden niet als een derde aangemerkt, de voormelde vennootschap zelf, zomede elke onderneming ten aanzien waarvan die vennootschap zich rechtstreeks of onrechtstreeks in een band van wederzijdse afhankelijkheid bevindt.

van een stelsel van niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen voor de autonome overheidsbedrijven» van de wet van 24 juli 2008 houdende diverse bepalingen (I) en die daadwerkelijk onderworpen zijn aan de bijzondere bijdrage die bepaald is in artikel 38, § 3^{novies}, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers.

10° de bijdragen ter verkrijging van een vergoeding bij arbeidsongeschiktheid wegens ziekte en invaliditeit;

11° de door bedrijfsleiders werkelijk betaalde interest van leningen, voor zover deze beantwoorden aan de vereisten van artikel 629 van het Wetboek van vennootschappen en die bij derden of bij de vennootschap zelf worden aangegaan voor het verkrijgen van aandelen die een fractie van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen van een binnenlandse vennootschap die op het grondgebied van een lidstaat van de Europese Unie is gevestigd en waarvan zij in het belastbare tijdperk bezoldigingen of inkomsten ontvangen.

non récurrents liés aux résultats pour les entreprises publiques autonomes» de la loi du 24 juillet 2008 portant des dispositions diverses (I) et qui sont effectivement soumis à la cotisation spéciale prévue à l'article 38, § 3^{novies}, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés.

10° les cotisations en vue de bénéficier d'une indemnité en cas d'incapacité de travail pour cause de maladie et d'invalidité;

11° les intérêts effectivement payés de dettes contractées auprès de tiers par des dirigeants d'entreprise en vue de l'acquisition d'actions ou parts représentatives d'une fraction du capital social d'une société résidente dont ils perçoivent périodiquement des rémunérations au cours de la période imposable; sauf en ce qui concerne les établissements visés à l'article 56, ne sont pas considérées comme des tiers, la société elle-même ainsi que toute entreprise à l'égard de laquelle cette société se trouve directement ou indirectement dans des liens d'interdépendance.

non récurrents liés aux résultats pour les entreprises publiques autonomes» de la loi du 24 juillet 2008 portant des dispositions diverses (I) et qui sont effectivement soumis à la cotisation spéciale prévue à l'article 38, § 3^{novies}, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés.

10° les cotisations en vue de bénéficier d'une indemnité en cas d'incapacité de travail pour cause de maladie et d'invalidité;

11° les intérêts effectivement payés d'emprunts contractés auprès de tiers ou auprès de la société elle-même, lorsque ces emprunts répondent aux exigences posées par l'article 629 du Code des sociétés, par des dirigeants d'entreprise, en vue de l'acquisition d'actions ou parts représentatives d'une fraction du capital social d'une société dont le siège est établi sur le territoire d'un État membre de l'Union européenne dont ils perçoivent des rémunérations ou des revenus au cours de la période imposable.